

18.4.2016

VASTAANOTTOKESKUS • FÖRLÄGGNING • RECEPTION CENTRE

SISÄMINISTERIÖ

Maahanmuutto-osasto

PL 26

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Maahanmuuttovirastosta annetun lain 2 §:n ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 9 ja 10 §:n muuttamisesta.

Joutsenon vastaanottokeskus kiittää mahdollisuudesta antaa yllä mainitusta asiasta lausunto ja lausuu hallituksen esityksestä seuraavaa:

Vastaanottokeskus toteaa, että itse Maahanmuuttovirastosta annetun lain 2 §:n ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 9 ja 10 § (jäljempänä vastaanottolaki) muutokset ovat lähinnä teknisiä, eikä vastaanottokeskuksella on näiden muutosten suhteen mitään erityistä huomautettavaa muutoin muutaman yksittäisen asian osalta. Hallituksen esityksessä on Maahanmuuttovirastosta annetun lain 2 §:ssä on lueteltu Maahanmuuttovirasto vastuut (2 § 2 mom.). Näiden osalta vastaanottokeskus esittää pohdittavaksi tulisiko kyseisen pykälän 2 momentin 2 tai 3 kohdissa erikseen mainita Maahanmuuttoviraston vastuu valtion säilöönottoyksikön ylläpitäjänä. Tosiasiassahan Maahanmuuttoviraston vastuulle siirtyy 1.1.2017 lukien Joutsenon säilöönottoyksikkö, joka toimii Joutsenon vastaanottokeskuksen yhteydessä. Lisäksi laissa säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä 2 §:ssä todetaan, että säilöönottoyksikkö voi olla valtion tai kunnan ylläpitämä itsenäinen yksikkö, joten teoriassa säilöönottoyksikkö voisi toimia irrallaan normaalista vastaanotto toiminnasta. Edellä mainitun lisäksi lakiehdotuksen vastaanottolain 9 §:ää koskevaa kohtaa voisi tarkentaa edellä mainittua säilöönottoyksikköä koskevilta osin.

Vastaanottokeskus näkee hallituksen esityksen tavoitteet sinällään positiivisessa valossa, mikäli siirtohankkeessa pystytään takaamaan se, ettei valtion vastaanottokeskusten operatiivinen kyky hoitaa lakisäätteisiä tehtäviään heikkene yhdistämisen myötä. Valtion vastaanottokeskuksilla on Maahanmuuttovirastosta poiketen ympärivuorokautista toimintaa eri asiakasryhmien kanssa ja tämä seikka tulee huomioida yhdistämisvaiheessa niin operatiivisen toiminnan, kuin myös taloudellisen/hallinnollisen päätöksentekokyvyn (suunnittelun) sekä vastuiden osalta. Esimerkiksi Joutsenon vastaanottokeskuksella on lakisäätteenä tehtävänä ihmiskaupan uhrien valtakunnallinen auttaminen ja säilöönotto toiminta. Vastaanottokeskuksen yhdistäminen Maahanmuuttovirastoon saattaa tältä osin heikentää auttamisjärjestelmän uskottavuutta suhteessa uhreihin tai heitä edustaviin tahoihin, eikä auttamisjärjestelmän palveluiden hankkimiselle asetettu kulukatto suinkaan helpota tätä tilannetta. Joutsenon vastaanottokeskus katsoo, että yhdistämishanke toteuttamisen yhteydessä tulee huolehtia siitä, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän itsenäisyys ja riippumattomuus Maahanmuuttoviraston lupaharkinnasta säilyy entisellään. Tämä on erityisen tärkeää auttamisjärjestelmän läpinäkyvyyden, julkisuuskuvan ja

luottamuksellisuuden ilmapiirin kannalta, koska uhrit eivät aina luota lupaviranomaisorganisaatioihin.

Hankkeen taloudellisia vaikutuksia on hallituksen esityksessä arvioitu vähäisiksi. Hallituksen esityksen mukaan hanke ei aiheuttaisi merkittäviä muutoksia esimerkiksi palkkauskustannuksiin ja toisaalta on todettu, että palkkojen nousu ei ole pääsääntöisesti mahdollisia. Näiltä osin vastaanottokeskus toteaa, että Maahanmuuttoviraston palkkausjärjestelmä poikkeaa vastaanottokeskusten palkkausjärjestelmästä merkittävin osin. Vastaanottokeskusten palkkausjärjestelmän kehittäminen on myös jäänyt jälkeen Maahanmuuttoviraston vastaavasta järjestelmästä ja järjestelmät eivät siten ole vastaanottokeskuksen näkökulmasta suoraan toisiinsa rinnasteisia. Vastaanottokeskus katsoo, että Maahanmuuttovirastoon ei voi syntyä tässä siirtohankeessa sellaisia vaatuvuusryhmiä tai palkkaustasoja, jotka eivät ole voimassaolevan arviointikäytäntöjen mukaisia ja yhdenvertaisesti sovellettuja Maahanmuuttoviraston vanhoihin työntekijöihin verrattuna.

Joutsenon vastaanottokeskus pitää myönteisenä ja hyvänä sitä, että vastaanottokeskusten henkilöstö siirtyy lain nojalla Maahanmuuttovirastoon tehtävineen ja palvelussuhde-ehtoineen. Siirrossa on kuitenkin käytännössä huolehdittava siitä, että kaikkien henkilöstöryhmien tehtävät ja palvelussuhde-ehdot tulevat huomioiduiksi muutoksessa asianmukaisesti.

Yleisesti ottaen vielä todetaan, että tätä lakihanketta edeltävän esiselvityshankkeen 20.8.2014-30.4.2015 johtopäätökset ja suositukset tulee ottaa huomioon siirtohankeen käytännön toteutuksessa.

Jari Kähkönen
Johtaja
Joutsenon vastaanottokeskus